

KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
22/4032-

Vår ref.:
22/12333-4

Saksbehandler:
Mona Magnussen

Dato:
14.11.2022

Høring - Forslag til ny boklov - Høringsfrist 18.11.2022

Tromsø kommune er positive til en boklov som skal sikre god tilgjengelighet til litteraturen i Norge, som styrker skriftkulturen i Norge og som regulerer markedet slik at også små aktører har livets rett. Det er viktig at bokloven og bibliotekloven sees i sammenheng. Tromsø kommune har følgende merknader til bokloven:

§2 Definisjoner

Det bør vurderes å klargjøre i lovteksten eller i forskrift hva som menes med et «eksemplar» (brukt i §7). Det er intuitivt hva et eksemplar innebærer når det gjelder fysiske bøker, men for digitale utgivelser er det en relevant forskjell mellom ulike lisensmodeller. I definisjonen av bok likestilles fysiske og digitale formater, men i praksis er det en utfordring for denne likestillingen at digitale filer kan selges med svært ulike bruksrettigheter. Denne utfordringen er mer relevant for biblioteker enn for andre sluttbrukere, og kan derfor også behandles i en forskrift om leveringsplikten til biblioteker (se merknad til §6-7).

§3 Lovens virkeområde

Det er positivt at lovforslaget innebærer skaffe- og leveringsplikt for lærebøker i høyere utdanning uavhengig av format. Markedet for lærebøker i høyere utdanning utvikler seg mer mot abonnementstjenester hvor man som følgetjeneste til læremiddel får tilgang på digitale utgaver av lærebøker. Dette er en ugunstig utvikling sett fra folkebibliotekenes side, fordi en utvidet bruk av abonnementsordning undergraver den allmenne tilgangen til kunnskap også for innbyggere som ikke er i utdanning. Det er derfor ønskelig at fagbøker for profesjonsmarkedet og lærebøker for høyere utdanning inngår i lovens virkeområde slik lovforslaget legger opp til. Selv om lærebøker for grunn- og videregående skole ikke inngår i lovforslaget er det viktig at det sikres en tilgang til lærebøker for elever som ikke følger et vanlig skoleløp.

§5 Fastpris på bøker

Det er positivt at fastprisen beholdes fordi det er viktigere med bredde i tilbudet enn enkelte billige titler. Det er positivt at lovforslaget legger opp til at bibliotekrabatten beholdes og hjemles i forskrift.

§6 og §7

Behandlingen av alle digitale utgivelser bør likestilles med papirbøker med tanke på leveringsplikt og sluttkundens mulighet til å få tak i bøkene. De tre formatene er allerede likestilt i definisjonene i §2. Det vil dermed være ryddig å slå sammen §6 og §7 i en ny §6. Vi foreslår også et nytt ledd til paragrafen, for å tydeliggjøre leverandør og/eller forhandler sine spesifikke plikter ovenfor bibliotek.

Det bør utarbeides en forskrift til dette leddet som tydeliggjør at bibliotekene skal være i stand til å skaffe til veie lisenser på e-bøker og digitale lydbøker, som gjør dem i stand til å bygge en varig

katalog av titler som kan tilbys lånere. I størst mulig grad bør bibliotekenes kataloger på sikt bestå av varige lisenser på digitale formater, slik at lånere i hele landet har reell tilgang til hele bredden av norsk litteratur. Forskriften bør sette føringer for hvordan bibliotekenes tilbud kan utfylle, og ikke konkurrere med, strømmetjenestene eller andre salgsmodeller for e-bøker og digitale lydbøker.

Samlet forslag til ny §6:

§ 6. Plikt til å skaffe og levere bøker

En forhandler som har omsetning av papirbøker som kjernevirksomhet, skal på forespørsel fra en sluttkunde skaffe papirbøker som lagerføres av en leverandør.

En forhandler som tilbyr e-bøker eller digitale lydbøker i eksemplarsalg skal tilby alle utgivelser som er digitalt tilgjengelige for distribusjon fra leverandørene.

En leverandør skal på bestilling fra forhandler levere eksemplarer av bøker som leverandøren har tilgjengelig til en forhandler som bestiller disse, også for enkeltsalg i digitale abonnements tjenester.

En leverandør skal levere eksemplarer av bøker i alle tilgjengelige formater til bibliotek eller til forhandlere for videresalg til bibliotek.

En digital abonnements tjeneste som har formidling av e-bøker og lydbøker som kjernevirksomhet skal tilby eksemplarsalg av alle utgivelser som er digitalt tilgjengelige for distribusjon fra leverandørene.

Departementet gir forskrift om gjennomføringen av forhandlernes og leverandørenes plikter etter første til femte ledd.

Departementet gir forskrift om gjennomføringen av plikten til å levere eksemplarer til bibliotek etter fjerde ledd.

Departementet kan gi forskrift om at første og andre ledd får anvendelse for forhandlere og leverandører som ikke har omsetning av bøker som kjernevirksomhet.

Med vennlig hilsen

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør
Tromsø kommune

Mona Magnussen
Biblioteksjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Mottaker: KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET